

OPBOUW

weekblad tot opbouw van het gereformeerde leven

uitgave van de gereformeerde persvereniging „opbouw”

red. en sekr. riouwstr. 59, wormerveer

adm. kon. wilhelminalaan 38, leersum

C. P. PLOOY — EDE

Achter Gods rug

*„Gij hebt al mijn zonden
achter uw rug geworpen”*

(Jes. 38 : 17b)

Wat doen wij met onze zonden?

Je kunt proberen ze zo gauw mogelijk te vergeten.

Je kunt ze ook afreageren op anderen. Je gaat tekeer over de zonden van anderen, omdat je met je eigen zonden niet klaar gekomen bent.

Je kunt je ook steeds weer in nieuwe dingen storten om je falen van tot nu toe te boven te komen.

Je kunt je schuldbewustzijn verdringen, — maar ondergronds blijft het toch zitten en knaagt het aan de wortels van je levensvreugde.

Is er ten gevolge van dat alles niet veel angst en nerveusiteit onder de mensen?

Maar God wil ons zo niet hebben, Hij wil ons hebben als vrije en blijde mensen, en niet als een stel verkrampde en belaste zielen.

Wat doen wij met onze zonden?

De Bijbel leert ons nu ook weer niet, dat we met onze zonden te koop lopen en ze voor ons uit moeten dragen als een vertoning van geestelijke onmacht. En nog minder dat we ze achter ons aan moeten slepen, een leven lang.

We blijven er dan zelf mee bezig en daar gaan we aan te gronde.

Hoor, wat God met onze zonden wil doen!

Hij wil dat onze zonden bij Hem terecht komen, want Hij is de enige, die er wat aan doen kan en wil. Hij wil ze n.l. achter zijn rug werpen!

Is dat niet wonderlijk?

Juist dezelfde God, tegen wien wij gezondigd hebben en voor wien wij onze zonden proberen te verbergen, juist Hij zegt tegen ons:

kom er maar mee voor de dag, geef maar hier je schuld, Ik ga je ervan bevrijden, want die last is voor jou veel te zwaar, geef maar aan Mij...

God neemt het van ons over en werpt het zomaar achter zijn geweldige rug!

Dat is het geheim van de vergeving, waar alle kinderen Gods van leven, willen ze weer vrij en blij kunnen leven, —

voor Gods aangezicht, met onze zonden achter zijn rug.

Niet wij kruipen dan weg achter zijn rug, vanwege onze zonden, maar onze zonden werpt Hij achter zijn rug, en Hij haalt óns voor zijn aangezicht!

We mogen ons dat zo concreet mogelijk voorstellen.

De zonde van ons, die eerst tussen God en ons en tussen ons en onze medemens in lag en scheiding maakte... nú daartussen weggenomen en achter Gods rug geworpen.

En nu ziet God ze niet meer.

Want Hij ziet óns „in Christus genadig aan”.

Maar onze zonden ziet Hij nu niet meer. God heeft geen ogen in zijn rug. Hij kijkt nooit meer naar onze zonden om, als Hij ze eenmaal achter zijn rug heeft geworpen. En Hij komt er nooit meer op terug, tot in het laatste gericht niet.

Dan behoeven wij er toch ook niet meer naar om te kijken? 't Is echt achter de rug!

Jawel, — als u dat laatste maar nooit zegt van uw eigen rug.

Als u maar nooit zo lichtvaardig over uw zonden denkt, dat u na een poosje zegt: nu ja, dat hebben we dan weer achter de rug.

En als u bij uw nadering tot God in het gebed, maar niet uw zonden achter úw rug houdt. Daar bent u niet mee geholpen. U bent alleen echt van uw zonden af als u ze God geeft en ze Hem laat werpen achter zijn rug.

De Bijbel gebruikt 3 x de uitdrukking „achter uw rug werpen”, zo dat het slaat op onze eigen rug en dat is dan niet zo best.

Eén keer moet de HERE klagen, dat zijn volk zijn Wet achter hun rug heeft geworpen (Neh. 9 : 26) en twee keer nog erger: dat ze hun God achter hun rug hebben geworpen (1 Kon. 14 : 9 en Ezech. 23 : 35). Dat is het top-punt van wetteloosheid en Godloosheid, alsof het een stuk oud vuil was achteloos Gods Wet, ja God zelf achter je rug te werpen!

Dat had God met óns wel kunnen doen en dan met recht. Wat een geweldige genáde als we in de crisis van ons leven (zoals Hiskia, zie tekstverband) ervaren mogen, dat God niet ons, maar onze zonden achter zijn rug werpt.

We moeten er dan wel mee voor de dag komen, niet wegstoppen, maar op de proppen er mee. Wat wij achter ónze rug houden, kan God niet achter zijn rug werpen.

Maar wat gebeurt er nu met onze zonden achter Gods rug?

Wel, daar staat het Lam Gods, dat al onze zonden op zich neemt, die God achter zijn rug werpt. Dank zij Hem mogen wij in het licht van Gods vriendelijk aangezicht leven, als vrije en blijde mensen.

Want zo ziet Hij ons zo graag. Looft de Heer!

H. DE JONG — AMSTERDAM

Voor-echtelijk samenleven (1)

Onlangs maakte ik een gesprek mee van jongelui over het voor-echtelijke samenleven. Als mogelijke deelnemer aan dat gesprek was ik zelf ook weer eens in dit onderwerp gedoken en misschien hebben sommigen er iets aan, wanneer ik het gevondene nog eens op een rijtje zet. Ik zeg: 'Nog eens', want het kan bekend zijn dat de kerkeraad van de Nederlands Gereformeerde Kerk van Amsterdam-centrum zich al eens eerder over een aspect van dit probleem publiek heeft uitgelaten en in de bezinning daarover had ook ik mijn aandeel.

Ik wil nu over het zogenaamde 'hokken' iets zeggen onder vierdelei gezichtspunt: politiek; sociaal, psychologisch en religieus.

Het politieke aspect

Het valt mij op dat jongelui die voor-echtelijk samenleven voorstaan vaak ook het dienst-weigeren propageren. Dat is niet toevallig. Eenzelfde kijk op het overheidsambt ligt daaraan ten grondslag. Men ziet niet meer dat de overheid er is, „opdat de ongebondenheid der mensen bedwongen worde” (art. 36 van de Ned. Gevolgsbelijdenis). Naar buiten en naar binnen toe moeten de zwakken tegen de sterken beschermd worden. Daarvoor zijn zwaard, macht, geweldoefening, dwingende wetten onmisbaar. Gegeven het feit, dat de menselijke natuur sinds de zondeval tot alle boosheid geneigd is, is het onbestaanbaar dat de mensen zonder deze (eigenlijk beschamende) hulpmiddelen in goede vrede met elkaar omgaan en leven. Deze waarheid wordt evenwel vanuit de menselijke trots ontkend. Zou zo iets moois en fijns als liefde tussen een man en een vrouw de bescherming van een uiterlijke wetgeving nodig hebben? Of zou het nodig zijn met de dreiging van wapengeweld vechtlustige en verzorgingszuchtige volken in toom te houden? Men kan dat niet meer aanvaarden. Zo kent men steeds minder graag aan de overheid een rechtstaak toe. Slechts een verzorgingstaak blijft voor haar over.

Maar hierdoor gaat aan het overheidsambt steeds meer een geestelijke basis ontbreken. De gedachte dat wij met elkaar een rechtsorde in stand (moeten) houden, leeft niet sterk. Een eigenaardig uiteenvallen van de samenleving is hiervan het gevolg. Uit het toenemende weigeren bijvoorbeeld om de militaire dienstplicht te vervullen moet dan ook niet zonder meer worden

afgeleid dat de mensen bezig zijn vredelievender te worden (zoals het woord 'pacifisme' zou kunnen doen vermoeden); men gaat integendeel elkaar zeer gemakkelijk te lijf, met de mond, met de pen, met de vuist, met de wapens. Maar dat men de wapens zou moeten opnemen ter verdediging van zo iets schimmigs als 'het vaderland', 'de vrijheid', of andere geestelijke waarden, — nee, dat wil er niet meer in. De collectieve geestelijke waarden ontvallen ons, ja, het hele besef van saamhorigheid als volk, tot uitdrukking komend in symbolen als vlag en volkslied, verdwijnt. Zo wordt het ook onaanvaardbaar dat huwelijkstrouw een publiek-rechtelijk te beschermen goed zou zijn. Gemakzuchtig laten we de zorg daarvoor aan ieders persoonlijke verantwoordelijkheid over: „dat moet je zelf weten”. Geen wonder dat er steeds meer jongelui opstaan die ten aanzien van het hele huwelijk zeggen: „dan zullen wij het ook zelf weten” en zo het trouwen de overheid uit handen nemen.

Maar, zal iemand zeggen, zo zie je er toch aan voorbij, dat de overheid bezig is ten aanzien van het hokken enige wettelijke regelingen te treffen. Daaruit blijkt dat zij zich van haar beschermende taak toch zo maar niet laat afbrengen. Inderdaad, ter zake van erfrechtswettens en andere sociale voorzieningen ontstaan regelingen en wetten, maar vergis u niet: dit betekent dat straks van overheidswege het huwelijk tot slechts een economisch verdrag zal zijn teruggebracht. Alleen de materiële aspecten van het huwelijk worden zo nog wettelijk behartigd. Dit illustreert pijnlijk de overgang die ik zoëven aanwees: van rechtsstaat naar verzorgingsstaat; de overheid in de greep van de economisering. En dus van de individualisering. Want bij economische belangen alleen zal een gemeenbest niet leven. Het gemeenschappelijk belang valt dan onherroepelijk uiteen in deel-belangen en eigen belangen. Het economiseringsproces van de overheid werkt dus het uiteenvallen van de samenleving in de hand. Pas wanneer de samenleving weer inzicht dat zij niet alleen haar stoffelijke, maar ook haar geestelijke waarden politiek moet behartigen, pas dan zal het inzicht weer doorbreken dat het huwelijk in z'n volle betekenis (met

inbegrip dus van de huwelijks-trouw) een publiekrechtelijke aangelegenheid is. Zo niet, dan zal het hokken, al of niet economisch-rechtelijk geregeld, normaal worden.

Deze ontwikkeling voorziende of voorvoelende, ben ik blij met het feit, dat in ons land de christelijke gemeente ten aanzien van de huwelijks-sluiting het heft niet geheel uit handen heeft gegeven. Ik doel nu op het bestel volgens hetwelk de kerk ten onzent huwelijken bevestigt. Ik weet dat dit gebruik door sommigen, ook onder ons, aangevochten wordt. Ik zou daar voorzichtig mee willen zijn. Wie weet, heeft de Kerk deze vorm nog eens nodig om er het publiekrechtelijke vacuüm dat t.a.v. het huwelijk dreigt te ontstaan, mee op te vullen. Wat een gedoe, als daar helemaal van de grond af mee begonnen zou moeten worden! Wat een beschikking dat deze vorm nu reeds min of meer klaar ligt!

Wie nu bij deze opmerking handen wrijvend zou willen vaststellen dat wij als kerk dan toch nog — gelukkig! — weer de subcultuur ingaan, zoals de eerste christelijke gemeente, — die moet ik teleurstellen. In 'subcultuur' immers hoor ik altijd iets van een vrijwillige keuze. Maar waar ik het nu over heb, dat is de kerk die om Gods wil geen genoegen kan nemen met het huwelijk als economisch contract en daarom noodgedwongen treedt in een overheidstaak; de kerk dus die onvrijwillig tegenover de overheid komt te staan.

Is het al zo ver? Ik geloof het niet. Men kan natuurlijk zeggen, dat van heel de huwelijkswetgeving al niet veel meer overeind staat en dat deze wetgeving zeker de huwelijks-trouw niet meer zo beschermt. Het is inderdaad gemakkelijk geworden om te scheiden. Het argument: „niet hokken, maar huwen, want dan kom je minder gemakkelijk van de ander af”, verliest veel van z'n kracht.

Toch moeten we dat niet te gauw zeggen. Wie door echtscheiding van z'n partner afkomt, staat toch publiek geregistreerd als iemand die gefaald heeft in het nakomen van de trouwbelofte. Ik gebruik met opzet hier het zachte woord 'falen', omdat 't niet mijn bedoeling is iemand, wie ook maar, met de beschuldigende vinger na te wijzen. Maar buiten de schuldvraag om is iedere echtscheidende iemand die een nederlaag geleden heeft. En die nederlaag staat publiek geregistreerd. Daar moet niemand gering over denken. Het maakt dat niemand lichtvaardig tot echtscheiden overgaat. Wordt echter het huwelijk een geheel private aangelegenheid, m.a.w. wordt het huwelijk door hokken vervangen, dan is die rem op het uit elkaar gaan weggevallen. Daarom, nog afgezien van de administratieve rompslomp van een echtscheiding, zal een officiële echtscheiding minder gauw plaats vinden dan een onderhandse verlatting. Dit is een reden voor ons om

zuinig te zijn met wat nog van de huwelijkswetgeving overeind staat.

Het sociale aspect

Met het politieke aspect van de ons bezig houdende problematiek hangt nauw samen de sociale zijde van het vraagstuk. Ik wees de tendens al aan dat onze samenleving bezig is uiteen te vallen. Dat is de individualisering van de maatschappij. En samenhangend daarmee de privatisering van het huwelijk. Dat wordt nog door iets anders versterkt. In vroeger tijd lagen huwelijk en kinderen krijgen onscheidbaar ineen. En juist ook vanwege de kinderen is het huwelijk een aangelegenheid van de samenleving. Zij heeft er zorg voor te dragen dat de komende generatie onder optimale omstandigheden opgroeit. Daarom vooral ook staan de gezinnen onder de rechtsbescherming van de overheid. Maar sinds de uitvinding van steeds doeltreffender anti-conceptiva (de pil) is het mogelijk geworden huwelijken kinderen krijgen uit elkaar te breken. Daardoor heeft het huwelijk, vooral in z'n begin-fase, de neiging zich aan de sociale controle te onttrekken. Jongelui die hokken zie je dan ook vaak tot trouwen overgaan, wanneer de wens om samen kinderen te krijgen, hun te machtig wordt. Je ziet dan de burgerzin weer ontwaken.

Hiernaast kan ook genoemd worden het opkomende gebruik dat homofiele vrienden- en vriendinnenparen bij elkaar gaan wonen. De neiging om daarmee in de private sfeer te blijven is nog groter dan bij het hokken. Ook het argument van het kinderen-krijgen werkt hier niet. Het hokken echter wordt er ongemerkt door bevorderd: „als zij dat doen, dan wij ook”. Ook het omgekeerde is trouwens waar.

Maar de verantwoordelijkheid voor de samenleving neemt zo niet toe. De mening zal steeds meer postvatten dat de openbare samenleving een gevaarlijke jungle is, waaruit men zich maar het beste kan terugtrekken. Wie evenwel publiek trouwt, neemt voor die samenleving verantwoordelijkheid op zich en neemt haar serieus. Wie publiek trouwt, zegt tegen de maatschappij: „Hier zijn wij, getrouwde man en vrouw. Respecteer onze verbintenis en help ons die mooi te houden. Wij van onze kant zijn ook bereid door onze trouw een bijdrage te leveren tot wat de samenleving aan geestelijke waarden nodig heeft.” Want dit is zeker: waar de huwelijks-trouw verdwijnt, daar staat de trouw in het algemeen, als bindmiddel van de samenleving, op de tocht (vgl. Spr. 23 : 28). Ik ben bereid met veel onnadenkendheid en goedbedoelendheid rekening te houden, maar het is mijn vaste overtuiging dat hokken de openbare samenleving vernietigt.

Volgende maal verder, D.V.

K. B. HOLWERDA — ARNHEM

De diakenen en de mobilisatie van de eigen gemeente in onze tijd

Samenvatting van de toespraak van een 'invaller' op de Centrale Diakonale Conferentie te Utrecht, 17 maart j.l.

Enkele jaren geleden werd — ik meen: in het verslag van de Stichting Anno '70 voor kinderbescherming — eens de opmerking gemaakt, dat dat werk meer gericht moest worden op preventie. Dus op voorkoming van nood-situaties. Reeds toen vroeg ik me af of dat niet geldt van heel het diakonale werk.

Doorgaans hoeft niemand ons te vertellen van de eigen taak van de diaken, die in Hand. 6:2 v.v. al naar voren begint te komen. Evenmin van de vereisten die Paulus in zijn pastorale brieven omtrent de vertrouwelijke en coördinerende dienst van deze ambtsdrager in Christus' gemeente stelt.

Toch ligt er de vraag hoe we dat vandaag nu waarmaken. Ik ben er b.v. niet zo zeker van of gemeente en diakenen wel altijd beseffen, dat de diaken in zijn dienst — net als de andere ambtsdragers — exponent is van een taak van héél de gemeente! Net als de andere ambtsdragers, — want de gemeente heeft de taak het Woord te verkondigen, al is de voorganger daarin dan ook een vrijgestelde specialist. De gemeente heeft de taak, acht te hebben op elkander, ook al is de opziener daarvoor de specialist.

M.i. verdient het aanbeveling de verhouding tussen deze specialisten en alle leden der gemeente te zien als die van medisch specialist tot huisarts. Het handelen 'in de eerste lijn' is zaak en taak van heel de gemeente en alle christenen persoonlijk; een deel van de taak van specialisten is, hen daarin te stimuleren.

Toen de algemene bijstandswet er door kwam in Nederland, is er een tijd uitvoerig gediscussieerd over de vraag, of de diaken zich dan moest aanbieden als 'tussenpersoon' voor overheidszorg. En over de vraag of diakenen moeten zorgen, zoveel mogelijk broeders en zusters-in-nood te behouden voor verzorging door de gemeente, dan wel 'uitverkoop' houden aan overheidsinstanties. De diakonia en het diakenambt stonden in ieder geval onder zware druk.

Echter, we beginnen nu te beseffen dat de vragen van toen maar een incident waren vergeleken bij wat er nu allemaal los komt. We zien immers, dat de wetgeving in ons land, en in heel de wereld, zich beweegt in een richting, waarbij Christelijke noties, die vaak tot in de grondwetten der landen toe verankerd waren, de één na de ander worden prijsgegeven. De vraag is nu of de gemeenten en de christenen op die nieuwe situatie worden getraind door hun ambtsdragers.

In de wetgeving komt tot uiting een verandering van geest inzake de verhouding oud-jong, ouders-kinderen, huwelijk en gezin, dood en leven, zin en waarde van het leven. Als het nu eens zó is, dat binnen afzienbare tijd de openbare wetten in het leven van de doorsnee burger op al deze gebieden volkomen komen weg te vallen als ruggesteun voor wat Christus van ons vraagt?! We hebben als christenen vaak eeuwen geprofiteerd van de sterke arm van de overheid, die steunde in dezelfde richting als waarin de Here ons zendt. Wat gaat er gebeuren met de gemeente en haar leden als die steun volkomen wegvalt? Zullen de gelovigen, oud en jong, blijven bij de klare geboden van Christus, ook als het burgerlijk wetboek daarbij géén steun in de rug geeft, integendeel? Zal het zo zijn dat christenen en gemeenten in hun leefpraktijk demonstreren dat het leven ligt enkel in het geloven en doen van de geboden van Koning Jezus? Zullen wij, als minderheden in de samenleving, in die zin 'anders' durven en kunnen zijn?

M.i. zijn deze vragen nóg belangrijker dan de vraag of en in hoeverre wij als christenen nog iets kunnen doen ter voorkoming van een rechtsorde waarin abortus, euthanasie en echtscheiding toegestane zaken zijn! In het inspielen van de gemeente en de gelovigen op die situatie dienen m.i. prediking, opzicht en diakonaat hand in hand te gaan.

Mogelijk is het niet populair, te spreken van een diakonale taak ter versterking van eigen gelederen! Het is veel meer 'in' het te hebben over de hulp aan de naaste, nabij en veraf. Ik wil aan het belang van het laatste ook beslist niet afdoen. Maar zeker even belangrijk is de vraag naar de geestelijke kracht van de thuisbasis van de christenen voor hun diakonia

pastorale notities

Iemand uit onze gemeente vertelde me, dat hij bij zijn zwager gelogeerd had en met hem naar de kerk was gegaan. Daar werd afgekondigd dat broeder X zich gesteld had onder opzicht en tucht van de kerkeraad. Onze broeder had deze uitdrukking niet begrepen en aan zijn zwager gevraagd of die meneer X misschien ondeugend was geweest; het woord „opzicht” deed hem aan curatele denken en het woord „tucht” kwam bij hem ook negatief over. Maar de zwager had geantwoord: „welnee, het betekent gewoon, dat die man zich bij de gemeente aangesloten heeft.” Het is niet alleen dat een verouderde uitdrukking het niet meer doet. Er zit meer achter: de gedachte dat de kerkeraad een soort voogdijraad is over de gemeente.

Zo werd ik bepaald bij de voorgestelde artikelen 1-30 van het *Accoord van kerkelijk samenleven*. Mochten de kerken die artikelen te zijner tijd aannemen, dan zijn ze tegelijkertijd al weer verouderd. De ondernemingen hebben haar ondernemingsraden, de scholen vormen medezeggenschapsraden, maar in die artikelen is het alleen de kerkeraad die bestuurt en bijv. de gemeente samenroept tot de dienst des Woords. Vandaar dat mensen die geen behoefte hadden bijv. aan een dienst op tweede kerstdag, toch kwamen, want „als de kerkeraad roept moet je gaan”. Nog geen spoor te ontdekken van de gemeentevergadering, in de voorgestelde artikelen. Zeg nu niet: ondernemingsraden en zo, dat is de revolutionaire tijdgeest. Ik dacht, het past gewoon bij de Christelijke gemeente, dat de broeders en zusters alles samen overleggen en na goed onderling overleg besluiten hoe ze het 's zondags zullen doen en wat ze door de week samen gaan aannemen. De regententijd kon nu ook in het kerkelijk leven wel eens voorbij zijn en wie zal er om treuren?

A. H. Algra, Sliedrecht

aan kerk en wereld. Daarom is hierboven van mobilisatie gesproken. Dat heeft iets te maken met: voorbereiding op oorlog. M.i. is die oorlog, geestelijk gezien, inderdaad op til. En — aangezien hier geen officiële oorlogsverklaringen plegen te worden uitgewisseld — misschien al wel lang aan de gang!

Naar mijn vaste overtuiging hebben ook de diakenen hier een taak te vervullen als 'oversten over 1000, 100 en 10'. Veel gemeenteleden voelen immers wel vagelijk aan, dat er dingen maatschappelijk-ethisch verschuiven. Maar wát er mis gaat wordt zo vaak versluierd. En wat een goed alternatief kan zijn voor wie God liefhebben, komt er soms helemaal niet uit. Hier is het, dat de diaken zulk goed werk kan doen. Dat dan ook nog de zegen meebrengt, dat hij erger helpt voorkomen!

In Rom. 12 is Paulus sterk bezig met de praktijk van het doen van Christus' geboden. Bij de gaven, die hij in dat verband noemt, is heel wat variatie, vss 6 vv. Naast profetie staat (be)dienen, — een breed woord. Verder onderwijzen, wat veel meer kan inhouden dan school, kerkdienst, catechisatie, bijbelstudiekring of gespreksgroep. Hoeveel moet je niet leren vandaag? En daarbij kan dan ook 'vermaan' op zijn plaats zijn. Verder staat er nog: mededeelzaamheid, leiding geven, barmhartigheid bewijzen. Allemaal dingen die als gaven met en naast de profetie gegeven zijn.

Welnu, als de diakenen eens de stimulerende figuren waren om deze gaven aan te moedigen en te coördineren? Denk eens aan conflicten tussen ouderen en jongeren. Die zijn bijna een verplicht nummer geworden in onze samenleving. Aan een jongen die ik ken, werd eens gevraagd of hij dan geen 'moeilijkheden met thuis' had. En toen dat niet het geval bleek, werd hij aangekeken of er iets aan hem niet klopte! Dergelijke leeftijds-groepsdwang gaat de christenen niet voorbij. Jongeren zijn er gevoelig voor, en de ouderen zitten nogal eens met de handen in het haar. Als nu eens ook de diaken — samen met de andere oudsten — werk zou maken van het signaleren van knelpunten hier? In sommige gevallen kan een voor 'partijen' aanvaardbare 'derde' het contact misschien herstellen. Ouderen zowel als jongeren plegen dat gênant te vinden. Maar waarom zouden ze? Een herstelde relatie is wellicht het enige middel om jonge mensen-in-conflict uit handen van sosjale joenits of het JAC te houden! Denk aan weduwen of — zoals dat nu genoemd wordt — onvolledige gezinnen. Ook de kinderen in die kring. Mensen die het vaak financieel nog wel redden, maar die niettemin wel wat advies kunnen gebruiken. Er

Vervolg op pagina 327

D. W. L. MILO — DALMALLY

Zuid-Afrika - twistappel

Over weinig landen ter wereld wordt vandaag zo veel en zo onwelwillend gesproken als over de republiek van Zuid-Afrika. Dat moet ons Nederlanders ter harte gaan. Door allerlei historische banden immers is onze natie met Zuid-Afrika verbonden. Velen van ons hebben er familie wonen en het Nederlands is er eeuwen lang de voertaal geweest.

Toen in 1652 de Verenigde Oostindische Compagnie aan de Kaap de Goede Hoop een nederzetting vormde, was dat om onze zeelieden op hun verre reizen van verse groente en fruit te voorzien. Het waren Nederlanders, die zich als eersten in dit niemandsland vestigden en ze deden er goed werk. Het land was goed en vruchtbaar en ruim — er kwamen geleidelijk meer families, ook uit andere landen. Die anderen waren voornamelijk Fransen en Duitsers.

Door volksverhuizingen vanuit het Noorden en later door Britse bezits-honger vanuit het Zuiden kwamen de oorspronkelijke bewoners er danig in de knel te zitten. De neiging van primitieve volkeren, om zich te verplaatsen naarmate men vruchtbaar land, water en wild aantreft, bracht een sterke aanwas van het zwarte element naar Zuid-Afrika. De Britten hebben kans gezien het Engels als voornaamste voertaal te bevorderen. We herinneren ons goed de Engels-Afrikaanse oorlog, de „Boerenoorlog”, in dit land Boer-war genoemd; en we herinneren ons onze sympathie voor ons broedervolk, de Britse concentratiekampen, onze afkeer van het perfide Albion, de overkomst van president Paul Kruger naar Europa in het Nederlandse Marineschap Gelderland en de kritiek die de toenmalige oorlogscorrespondent Winston Churchill op de Britse regering oefende!

Naast 4.2 miljoen blanken telt Zuid-Afrika vandaag 18.1 miljoen zwarten, 2.3 miljoen kleurlingen (bastarden tussen zwart en wit) en 727.000 Aziaten. Bedenken we daarbij dat zowel de zwarte populatie als de Aziaten uit zeer uiteenlopende rassen bestaan en zetten we hier tegenover de wereldwijde wens tot dekolonisatie... dan zien we genoeg materiaal uitgesteld voor een heksenketel van wensen, kreten en onrust.

De „opdracht” tot dekolonisatie is, behalve van de Amerikaanse Staten, in hoofdzaak van Rusland afkomstig, waar het een onderdeel van de wereldrevolutie betekent. En in zoverre rijke landen zich in het verleden wingewesten hebben veroverd, waaruit zij rijkdommen putten en die zij in armoede lieten liggen, heeft Rusland natuurlijk gelijk gehad. Maar — hoewel een groot deel van Afrika in Europese handen was gekomen — leefde juist de Republiek Zuid-Afrika los van enig Europees land, onafhankelijk, met eigen bestuur en eigen welvaart. Zuid-Afrika was geen kolonie, viel dus niet onder het dekolonisatieprogramma. Het is de vraag of dit laatste algemeen wordt gezien: dat er heel wat minder saamhorigheid kan bestaan tussen bijvoorbeeld België en de voormalige Belgische Congo — dan tussen de zwarten en de blanken, die samen de republiek Zuid-Afrika bevolken.

Daarom is de Russische eis, dat alle blanken Zuid-Afrika zullen verlaten, onredelijk en niet op enig recht gegrond. De alternatieve eis, om nu reeds alle zwarten kiesrecht te verlenen, zou de blanken op korte termijn in zee drijven. En dat is wellicht ook de bedoeling van het kritische buitenland.

—o—

Enige malen spraken wij met een predikant uit Transkei en onlangs met een zakenman uit Kaapstad. Ze bleken geheel achter hun regering te staan, zij het dan kritisch, aangezien zij geen regering van mensen volmaakt achten. Beiden hadden grote zorg over de wereldddruk, die tegen Zuid-Afrika (hierna Z.A.) is gericht. Beiden bevestigden dat de Z.A. regering in hoog tempo voorzieningen ten gunste van de zwarte volkeren treft. Beiden ook beweerden, dat de zwarte bevolking in grote meerderheid volkomen tevreden is over haar regering en over de apartheidspolitiek: inhoudende dat verschillende volkeren gescheiden en onder eigen overheden leven.

Nu is het complex van problemen rondom Z.A. zo groot en zo samengesteld, dat het moeilijk is een simpele mening te vormen. Daarom lezen wij sedert een aantal jaren enkele periodieken, die tegenwoordig zijn samengevoegd tot het blad „Terzake”, uitgegeven door de Z.A. ambassade te Den Haag. Eenzijdige voorlichting dus? Jawel. Maar waarom, naast al de gangbare anti's, niet ook de Z.A. regering te horen? Ze zit toch niet in de verdachtenbank? Ze kan bovendien de feitelijke gegevens beter en gemakkelijker leveren dan een ander. En zouden haar gegevens propagandistisch leugens bevatten, dan blijkt dat gauw genoeg. De leugenachtige propaganda van Duitsland sedert 1934 hebben we toch ook tijdig doorzien?

Vervolg van pagina 325

DE DIAKEN EN DE MOBILISATIE VAN DE EIGEN GEMEENTE IN ONZE TIJD

zijn wat een scholen, instanties, autoriteiten en wat niet al! Als diakenen deskundig zijn dan wel betrouwbare mensen achter de hand hebben, kunnen ze hier veel goed werk doen. En het is bepaald geen slecht advies: 'Praat eens met Uw (wijk)diaken!'

Hulp aan ouderen, vaak vereenzaamd. Je maakt hier de schrijnendste dingen mee. En ik ben me bewust dat de vraagstukken die hier liggen, niet zo eenvoudig oplosbaar zijn. Toch het volgende. Voor de radio deden officiële instanties in de afgelopen barre winter een oproep uitgaan om ouderen, alleenstaanden, zieken en mensen die moeilijk van huis konden of durfden, te helpen. Met zulke simpele dingen als boodschappen, klusjes, medicijnen halen, sneeuw ruimen. M.i. moet er in de gemeente een sfeer te bereiken zijn, waarin het voor deze mensen de gewoonste zaak van het koninkrijk is, een beroep te doen op de diaken. Niet dat die man dat dan allemaal zelf moet gaan doen. Maar hij weet wellicht mannen, vrouwen en jongelui, die op een tip grág in actie komen. Ook wat dat betreft zij de diaken coördinator, de man die de vraag bij het aanbod brengt. En liggen hier niet legio mogelijkheden om vrije tijd en handigheid en kundigheid van de mensen in te schakelen? Ook van de jongelui, van wie dan wel eens beweerd wordt dat ze niets (willen) doen, maar die vaak staan te popelen om hun rol in de gemeente heel reëel te vervullen?

Het lijkt misschien een beetje over-georganiseerd. Maar zou het niet kunnen dat diakenen per woonkern van de gemeenteleden een betrouwbaar contactpersoon aanwijzen, die dan verantwoordelijk is voor de mensen in zijn/haar directe omgeving? Die ook geregeld eens bij die mensen over de vloer komt? Een telefoontje na een nacht van zware storm, of als de weersverwachting stevige vorst belooft — of zo maar eens in een

stille dag of stille week, is óók nooit weg! Ik merk constant dat mensen die dit spontaan doen, veel zegen verspreiden en veel klachten voorkomen, bovendien de gemeenschap versterken. Zonder die spontaneiteit teniet te doen kunnen diakenen dat best een beetje tot een 'netwerk' maken. Natuurlijk, het vergt wijsheid, discretie, inzicht, durf, inzet en een dosis improvisatievermogen. Maar 't is me wel eens gebeurd dat een stil levend ouder echtpaar, dat in een lange winter weinig mensen zag, zich verheugde en warmde aan de gemeenschap der heiligen door een jongen van 14 die trouw elke week even kwam helpen met de bandrecorder van de kerk. Ik bedoel maar...

Nog een 'nood-gebied'! En wel dat van de jonge stellen en alleenwonenden. Niet alleen is het probleem dat deze mensen vaak erg mobiel zijn, en dus vaak weg, waardoor zo moeilijk vaste contacten maken in de gemeente, ook met hun leeftijdgenoten. Daar is door het aanmoedigen van gespreks- of contactgroepen, speciaal voor hen, best iets aan te doen. Dat is niet iets specifiek voor de diaken, al mág hij natuurlijk best!

Anders wordt het als het gaat om noden bij deze mensen! Bijvoorbeeld dat het voor velen onder hen volkomen nieuw is, te horen van ons rentmeesterschap tegenover de Here. Bij heel velen leeft de gedachte dat je zelf, hoogst persoonlijk en alleen, uitmaakt wat je met je inkomen en andere gaven doet. Ik word wel eens geconfronteerd met opperste verbazing als ik in een gesprek stel, dat dat bij de Here natuurlijk niet bestaat, dat iemand zelf alleen beschikt over wat hem is toevertrouwd! Een reeks gesprekken hier (mogelijk ook met ouderen!) over dat rentmeesterschap door of o.l.v. diakenen, betekent heel wat. Velen van ons hebben blijkbaar eerder liberale of socialistische dan bijbelse opvattingen in deze zaak. Maar daar is best wat aan te doen. Ik heb meegemaakt dat een wijze aarts-diaken een paar avonden sprak voor en met studenten in de theologie, hierover. Het zou best goed zijn, als dat ook voor 'gemene christenen' gebeurde!

Wat hiermee samenhangt, is het volgende. We hebben allen gehoord, dat de overheid verontrust is over het toenemen van leningen die mensen tamelijk argeloos aangaan, helaas vooral in de consumptieve sector. Dat

Welnu. In het juni-nummer van „Terzake” publiceerde de Z.A. regering een recente brochure, geschreven door Jan Marias, zakenman, econoom en lid van de Z.A. Volksraad. Die brochure doet een boekje open over de feiten in Z.A., welke door buitenlandse bemoeizucht steeds worden geloosend of verdraaid. De titel van de brochure staat hier boven: „South Africa — Bone of contention”. De schrijver gebruikt de algemeen beschikbare wereldbronnen *) en wordt aanbevolen door: de Z.A. Opper-rabbijn, een emeritus-rechter, de Afrikaanse Directeur van Lions International, de rector van de Universiteit van het Noorden, de vice-president van de Zuidtransvaalse Afr. Kamer van Koophandel, de voorzitter van het Genootschap van Ronde Tafels, de voorzitter van de Raad van Soweto en de rector van de Universiteit van Zuid-Afrika. Met elkaar een redelijk achtenswaardig gezelschap. Voorts schrijft Jan Marais op een wijze, die controle en tegenspraak mogelijk laat. Hoewel niet van oordeel dat wij met één artikel onze lezers definitief over dit omstreden land kunnen inlichten — menen wij u wel te dienen, door een aantal recente en verrassende feiten door te geven.

—o—

Op de vijf kardinale vragen geeft de schrijver duidelijk antwoord. Is Zuid-Afrika rassistisch? Antwoord ja! Is er kleurendiscriminatie? Ja! En ontkenning van mensenrechten? Ja! Maken Zuid-Afrikanen zich daarover dan niet bezorgd? Ja! Vinden er veranderingen plaats? Ja!

Voordat iemand de brochure weglegt en concludeert: het is er dus fataal mis en we weten nu genoeg — nodigt het vervolg tot lezen uit. Want de republiek van Z.A. heeft precies dezelfde problemen als vele andere voor-aanstaande landen. Alleen zijn de problemen ingewikkelder door de heterogene bevolking. Marais vergelijkt daarom zijn land met andere, wier problemen ons bekend — wijl simpeler — zijn.

Bijvoorbeeld Groot-Brittannië. Sedert de Britse Nationaliteitswet van 1948 zijn daarin nu veertig wijzigingen gemaakt teneinde ongecontroleerde immigratie van kleurlingen tegen te gaan. Premier Thatcher maakte er een programmapunt van. Is dat geen discriminatie naar ras en kleur? Ja natuurlijk. Maar ook begrijpelijk, dat een conservatieve regering probeert de blanke verworvenheden niet door binnenstromende zwarten onder de voet te laten lopen!

Bijvoorbeeld Frankrijk, dat nog altijd „gastarbeiders” uit Afrika slecht betaalt en minderwaardig slavenwerk laat verrichten. Bijvoorbeeld Australië, dat beschuldigd wordt van een „blank beleid”, waar de Wereldraad voor de Kerken het racisme als probleem nummer een beschouwt. Bij-

voorbeeld India, waar tegen Hindoes van lagere kaste met religieus vooroordeel wordt opgetreden.

Bijvoorbeeld ook de Verenigde Staten van Amerika! Waar de levensomstandigheden van de zwarte Amerikanen volgens het Bureau voor Bevolkingsonderzoek „schrikbarend” worden genoemd. Waar 35% van de zwarte in armoede leeft. Waar 40% van de zwarte jeugd werkloos is — tegen slechts 13% van de blanke jeugd!

Het is waar en het wordt prompt toegegeven, dat Z.A. het enige land ter wereld is, waarin rassendiscriminatie door de wet is geregeld. Daar wordt aan toegevoegd: dat vrijwel *elk* land ter wereld rassendiscriminatie in praktijk brengt; dat al deze landen, bij gebreke aan wettelijke grondslag, een illegale discriminatie toepassen; en dat Z.A. bezig is zijn standpunt dat van 1850 dateert grondig te herzien. Terwijl Z.A. (zoals nader zal blijken) reeds nu aan de gediscrimineerde zwarten in steeds groter mate rechten schenkt, die nog wettelijke grondslag moeten krijgen.

Dat blijkt wel uit de stijgende welvaart van de zwarte Zuid-Afrikaners, tegen de achtergrond van wat anderen doen. Een Zambiaan bijvoorbeeld verdient gemiddeld \$ 48 per maand, een Tanzaniaan krijgt \$ 32, een Ethiopier leeft van \$ 18 en een Egyptenaar crepeert van \$ 12 per maand. De gemiddelde zwarte werker in Z.A. daarentegen verdient \$ 120 per maand!

Tussen 1972 en 1977 stegen de lonen in de economisch-actieve groepen van Z.A. met 92% voor de zwarten — tegen 43% voor de blanken. Dat cijfer zegt natuurlijk niet genoeg, behalve dat de zwarten onderbetaald waren. Maar toch zegt het cijfer, dat thans de zwarten aan de beurt zijn voor meer welvaart.

Dat blijkt eveneens uit het totaal van de lonen. In 1968 ging nog maar 29% van het totale loonbedrag naar de zwarten — in 1978 was dat 40%. Ook dit cijfer is betrekkelijk, gezien het grote aantal zwarte werkers — maar daar staat tegenover, dat de zwarten veel lager levenseisen stellen.

Overigens bezitten de zwarten in Z.A. samen 360.000 auto's — en dat is meer dan de hele zwarte rest van het zwarte werelddeel bij elkaar. En auto's heten toch een waardemeter van welvaart!

Graag willen we volgende week nog wat feiten en cijfers noemen.

*) Bronnen: Year Book of Labour Statistics 1977 — Europa Year Book 1977 — U.N. Organisations World Statistics in Brief — Keesing's Contemporary Archives — World Population Data Sheet en Hansard.

is inderdaad een veeg teken! En natuurlijk geldt het ook niet alleen jonge mensen. Toch is bij hen vaak nood omdat ze naïef gevallen zijn voor reclame als 'Vola is er voor geld'. Barre nood, omdat ze zo dan toch maar terechtkomen in de handen van 'de nieuwerwetse lommerd'.

Waar zoiets vandaan komt is niet makkelijk te achterhalen. Vast staat wel dat jongelui 'op zichzelf' gaan wonen zonder dat ze er benul van hebben, hoe een begrotinkje wordt gemaakt (èn aangehouden!) en hoe een huishoudinkje wordt gevoerd. Woning, levensstijl, behoeftenpatroon zijn vaak meer aangepast bij wat 'men' vindt dan bij wat Christus wil. Of hierbij komt een verminderde durf van ouders en ouderen om jongeren in deze dingen voor te lichten? Allicht wel. Veel jongeren 'pikken' geen 'bevoogding'. Bovendien stimuleren overheidsmaatregelen, aangezwengeld in de periode-Den Uyl hen daarin. Maar dat moeten ze dan natuurlijk wel áankunnen!

Gaat het om — hopelijk getrouwde — stelletjes, dan wordt dit nog klemmender. Deze mensen zijn vaak gewend aan een dubbel inkomen, en redden het niet als dat een 'enkel' wordt. Voor 'thuis' wordt alles verzwegen, en ze raken van de regen in de drup: leningen worden aangegaan en verhoogd soms zelfs zonder enig overleg of het budget deze kan dragen. Als nu de diaken een vertrouwenspositie weet te verwerven, kan hij heel wat doen. Men kan hem er niet van verdenken 'belanghebbende' te zijn, en geen mens wordt zijn actie gewaar. Het zou best eens kunnen dat een cursus 'gezinsbudgettering' van diakenen meer belangstelling trekt dan we denken! Hulp hier kan bevrijding zijn, preventieve hulp een geschenk! De langskomende diaken kan zo nieuwe noden voorkomen. En waarom zouden deze gesprekken minder 'Geestelijk' zijn dan een goed huisbezoek?

Nog even terugkijkend naar wat Paulus in Rom. 12 zegt over al die gaven, meen ik dat de diaken als stimulator met een beetje élan voor de versterking van de gemeente een heleboel kan doen! Werk dat in al zijn eenvoud voor de gemeenschap der heiligen in de nieuwe tijd en in een verwereldlijkende maatschappij van onschatbare waarde zal zijn.

H. J. JAGER — KAMPEN

Zo was het (32)

Vreemde opvattingen over het werk van de Heilige Geest ben ik wel tegen gekomen. Mogelijk denkt iemand aan zoiets als tongentaal, waarvan Paulus in 1 Korinthe 14 spreekt. Daarvan heb ik echter in m'n werk als pastor nooit iets gemerkt. En dat betreurt ik niet. Het is mij nooit recht duidelijk geworden, wat wij onder de tongentaal hebben te verstaan. Paulus had die gave en hij wilde wel, dat de Korinthiërs die gave ook hadden. Maar hij zegt er herhaaldelijk bij, dat dat werk van de H. Geest niet dient tot stichting of opbouw van de gemeente. Het schijnt een uitstoten van vreemde klanken geweest te zijn. En buiten het verstand van de „begeesterde” om te gaan. Déze werd blijkbaar door zulk „spreken” wel gesticht, bevestigd in z'n geloof. Maar de gemeente had er niets aan. En als ongelovigen zoiets zouden meemaken, dan zouden zij de spreker wel voor waanzinnig houden. Daarom weert de apostel dit verschijnsel uit de samenkomst van de gemeente. Hij heeft liever, dat er vijf woorden worden gesproken tot opbouw van de gemeente. Hij zal daarbij gedacht hebben aan duidelijke vertroosting of vermaning. Dat is van meer waarde dan 10.000 woorden, die uitgestoten worden in een toestand van extase, van buiten-zichzelf-zijn. Paulus raadt de gemeente aan (1 Kor. 14 : 39) het spreken in tongentaal niet te verhinderen. Maar het profeteren, d.w.z. het vermanen en vertroosten na te jagen. Indertijd heb ik de gegevens over de glossolalie of tongentaal in H. 14 zó samengevat:

- 1) Het was een bijzondere gave van de H. Geest.
- 2) Ze diende tot eer van God en niet tot stichting van de gemeente.
- 3) Ze heeft iets van een lof- of dankgebed en dient wel tot stichting van de spreker zelf.
- 4) Het verstand is bij dit verschijnsel uitgeschakeld.
- 5) Voor vreemden lijken gebruikers van tongentaal waanzinnig.
- 6) De gave van uitlegging kon aan iemand worden gegeven.

In m'n leven heb ik éénmaal iemand ontmoet, die dit verschijnsel kende. Maar hij beoefende deze gave alleen voor zichzelf, nooit in gezelschap. Eénmaal heeft iemand mij verteld in een samenkomst zo iets te hebben meegemaakt. Zij vond het maar gewouweld van koeterwaals en is uit dit gezelschap weggegaan. Ik vermoed, dat dit een gave van de Geest is geweest, wel in het bijzonder in de apostolische tijd. We moeten er dunkt mij niet naar verlangen. Wat waarschijnlijk ook wel geen lezer of lezeres zal doen.

Wel heb ik iets anders gemerkt. Dat sommigen meenden de stem van de H. Geest te horen bij het lezen van een bepaalde tekst. Eén geval herinner ik me nog. Eén van m'n catechisanten diende bij een lid van de oud-gereformeerde kerk. Die wilde haar mee hebben naar zijn kerk. Maar het meisje aarzelde, ze kwam nog onder mijn gehoor. Op zekere zondagmorgen zat het gezin van deze broeder aan tafel en men las een kapittel van de Bijbel. Terwijl wagen en paard al klaar stonden om naar de kerk te gaan. Toen las de lezer Hand. 8 : 29 „En de Geest zeide tot Filippus: Treed toe en voeg u bij deze wagen”. Toen zweeg de voorlezer even, keek het meisje aan en zei: Hoor je het? Voeg je bij deze wagen! ... Het meisje ging mee. Ze hoorde in dat bijbelwoord blijkbaar de stem van de H. Geest. Zó zal dat wel vaker zijn voorgekomen. Daarbij kunnen vreemde vergissingen gemaakt worden. Zo las ik ergens, dat een familielid was gestorven en dat de omgeving geen zekerheid had van haar zalig uiteinde. Maar toen kreeg iemand een stem te horen: „Zij heeft haar zwaai en spoor de ganse hemel door!” Daarmee was het raadsel opgelost. Zij was naar de hemel gegaan. Een wel wat vreemde zekerheid. Want bedoelde woorden komen voor in psalm 19 en hebben betrekking op de zon! Maar zo leefde men in bepaalde kringen wel bij „stemmen”.

Iets dergelijks bemerkte ik, als men dacht aan een „stem van de Heilige

Geest” bij de verklaring van Rom. 8 : 16 „Die Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn”. Men verstond deze tekst in bepaalde kringen zó, dat een aparte stem of een bijzondere ingeving aan de „echte” kinderen Gods zou verzekeren: Gij zijt een kind Gods!

Laten we nagaan wat Paulus van de Heilige Geest zegt. In vs. 14 heeft hij gezegd, dat allen die door de Geest Gods geleid worden kinderen van God zijn. We kunnen ook wel vertalen: allen die door de Geest Gods zich laten leiden. Met die „allen” bedoelt hij zonder twijfel alle gelovigen. In vs. 12 schreef hij immers „Derhalve zijn wij, broeders (en zusters), schuldig . . .” Wij, dat zijn de „geroepen heiligen” te Rome. Dat zijn niet maar enkele ingeleiden of doorgeleiden in de gemeente van Jezus Christus. Maar állen, die oprecht de Here Jezus geloven. Van hen zegt de apostel, dat zij hebben ontvangen „de Geest van het zoonschap”. En die Geest is geen Geest van slavernij. Hij maakt van ons geen slaven. Die angst hebben voor een tyran. Maar Hij maakt ons tot zonen en dochters van God. Want door de werking van die Geest roepen wij immers: „Abba, Vader”. Dat mogen wij roepen! Met overtuiging uitspreken. Zoals de Here Jezus ons heeft leren bidden: Onze Vader, die in de hemelen zijt. Wij roepen dat uit in kinderlijk geloof. Dat een gave is van de Heilige Geest. Zodat wij zeggen mogen: Dat roepen wij door de H. Geest.

En hiervan zegt Paulus nu in vs. 16: „Die Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn”. Met onze geest, staat er. Niet met de geest van een enkeling in de kerk van God, die bijzonder begenadigd is. Maar dat mogen álle gelovigen weten.

Wil dat nu zeggen, dat de gelovigen een stem uit de hemel of van de Geest krijgen: jullie zijt kinderen Gods? Geen sprake van. Maar dat staat er toch ook niet. Paulus schrijft niet: Die Geest geeft getuigenis áán onze geest. Maar Hij getuigt met onze geest. Wij getuigen het dus, ónze geest verklaart het. Maar ook de H. Geest getuigt het. Samen met ons. Veel verklaarders hebben dit inderdaad verklaard als een aparte stem of een speciale inspiratie, die boven het geloof uitgaat. Anderen hebben dat getuigenis gezocht in de Schrift. Waar de Geest getuigt, dat gelovigen kinderen van God zijn. Deze laatste verklaring acht ik wel mogelijk. Bij die opvatting is er dus een getuigenis van onze geest en daarnaast een getuigenis van de H. Geest in de Schrift. En die twee getuigenissen stemmen samen.

Impasse

*Toen de dagen van
mijn kindergebed
voorgoed waren
voorbijgegaan
is er lang
gezwegen.*

*Niet dat God
niet sprak,
maar van mijn kant
was er geen
antwoord.*

*Jaren later
werd ik genodigd
voor een bidstond
en ook ik kreeg
een beurt.*

*Onmiddellijk
verrees ik
en bad
en het liep
geweldig
als een paard in
een wedstrijd
en ik won.*

*God vergeve mij
mijn gebeden.*

Ook de bewogenheid met de lijdende medemens klinkt door, met name in de latere gedichten. Toen ik ze las, dacht ik: Hij heeft gelijk, wat maken wij met elkaar van het grote gebod? Natuurlijk, ik heb vaak genoeg gehoord over de „gevaren van de moderne theologie” en soms is er zelfs wat smalend gesproken over die „medemenselijkheid”. Maar met Geert Boogaard denk ik: En toch! En wie er niet zo best meer tegen kan, mis-

schien wel doordat hij moet lijden in de kerk, mag het volgende gedicht lezen. Ik hoop op Geert Boogaard terug te komen. Juist omdat er zo weinig goede christelijke literatuur is, mogen we zijn werk dës te meer waarderen.

Wat maakt het uit

*Wat maakt het uit
of je sterven kunt
of niet;
in dat christendom van ons
moet je altijd
wat kunnen:
flink zijn en
niet klagen,
ook en vooral
geduldig zijn,
dan staat er later in de krant
dat je heenging
na een langdurig
doch geduldig gedragen
lijden;
in stilte verbinden ze
je zaligheid
daarmee.*

*Let liever op Jezus,
een mens
in doodsangst,
onbeschrijfelijk
bedroefd,
en daarom
klagend,
vragend of de beker
aan Hem mocht
voorbijgaan,
alleen
en alleruiterst
benauwd,
geen man meer,
een worm.*

EX-LIBRIS

T. Hoekstra — Zwolle

Het hoeft niet allemaal zo moeilijk

Op mijn bureau liggen op het ogenblik twee bundeltjes gedichten van Geert Boogaard, uitgegeven bij Callenbach in Nijkerk. De titels zijn: „En toch”, en: „Wanneer ik bid”. Ik vermoed dat veel lezers van Opbouw deze gedichten met genoegen zullen lezen. Ze zijn niet „moeilijk” door hun taalgebruik, maar ze zijn tegelijk niet zó eenvoudig dat men het woord „simpel” liever zou gebruiken.

De bundel „En toch” bevat een aantal gedichten waarvan de eerste gaan over kleine, schijnbaar onbelangrijke belevenissen in de kinderjaren; dan komt de puberteit en vervolgens de volwassenheid.

Ik heb er eigenlijk weinig behoefte aan commentaar te geven: het zijn eenvoudige, zuivere, gedichten met een inhoud die de lezer, als ze tenminste goed gelezen worden, een hele tijd bezig kan houden! Goede literatuur confronteert de lezer met zichzelf. Misschien herkent u ook iets in het volgende gedicht.

M.i. heeft een andere verklaring de voorkeur. Als wij God aanroepen als onze Vader getuigen wij, dat wij kinderen van God zijn. Slaven zeggen tegen hun baas niet: vader; zij noemen hem hun Heer of Eigenaar. „Massa” zeiden de slaven uit „De hut van Oom Tom”. Met het oprechte bidden van het Onze Vader verklaren wij of verklaart onze geest, dat wij kinderen van die hemelse Vader zijn. Maar achter die verklaring staat de Heilige Geest. In en met en door dat getuigen van ons verklaart ook de H. Geest, dat wij kinderen zijn. Hij is het immers, die het geloof in onze harten werkt. En ons zo doet bidden. We lezen in Gal. 4 : 6 „God heeft de Geest van zijn Zoon uitgezonden in onze harten, die roept: Abba, Vader”. De Géést is het dus, die roept en getuigt. En wij zijn het die roepen en getuigen. God hoort om zo te zeggen niet alleen het getuigenis van onze Geest in ons gelovig gebed. Maar ook het getuigenis van de H. Geest, die in en door ons bidt.

Deze verklaring komt ons mogelijk wat vreemd voor. Maar is toch in overeenstemming met andere gegevens van het Evangelie. Telkens vinden wij dat samen-gaan van Gods werk en ons werk. In Gal. 2 : 20 schrijft Paulus: „Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij”. Ergens anders verklaart hij: „Ik heb meer gearbeid dan zij allen, doch niet ik, maar de genade Gods die met mij is”. We mogen ook denken aan het bekende woord: „Werkt uw eigen redding met vrees en beven, want het is God, die in u werkt het willen en het werken tot roem van Zijn wel-behagen”. Geloven we in Jezus Christus? Houden we ons aan Zijn opdracht? Willen wij van Hem leren? Nu Hij heeft ons het allervolmaakste gebed geleerd. Als wij dat oprecht bidden en dus met vrijmoedigheid God als onze Vader aanspreken dan verklaren wij daarmee, dat wij kinderen van God zijn. En dan getuigt daarin en daarmee ook de H. Geest, dat wij dat zijn. Het is eigenlijk zo eenvoudig, dat kinderen in het verstand er bij kunnen. Waarom maken sommige voorgangers en veel volgelingen het Evangelie zo moeilijk? En waarom maken ook in onze kring velen het zich zo moeilijk? Is er meer nodig dan oprecht geloven in de Here Jezus? En dus oprecht geloven in God de Vader en in de Heilige Geest? Wie dat leren, mogen weten wat zij doen. Het Evangelie leert ons dat „meer” niet. Laten wij maar niet wijzer zijn dan onze hoogste Profeet. Dat er veel „pater nosters” afgerateld worden, zal wel waar zijn. Daar er veel „onze Vaders” gebeden worden uit sleur en gedachtenloos, zal ook wel zo zijn. Maar daarom hoeven oprechte bidders nog niet in angst te leven en tobben met de vraag: zijn wij wel kinderen Gods? De Heilige Geest wil van ons geen slaven, maar kinderen. En dat is ook de wil van onze Vader en van onze Here Jezus Christus. Laat u dat niet ontnemen. Door de duivel niet, want die liegt altijd. En laat het u ook niet afnemen door welke nog zo vrome broeder of zuster of voorganger. Het is nog altijd waar wat onze Heiland heeft gezegd: „Mijn juk is zacht en mijn last is licht”.

Vaak heb ik gemerkt, dat velen, ook van de gereformeerde gezindte, veel „moeilijker” denken en spreken over het werk van de Heilige Geest, dan de Schrift het ons leert. Het is alsof de Heilige Geest veel minder bereid is om ons van de ondergang te redden dan de Vader en de Zoon. In brede kring wordt het zo voorgesteld, alsof het een „dubbeltje op z'n kant” is of de Geest ons zijn gemeenschap wil schenken. Men zal dit wel goed bedoelen, maar ze doen toch onrecht aan de bereidheid van de Geest om ons te troosten, te regeren en te leiden tot het eeuwige leven.

Laten we maar eens horen wat de Heiland van de H. Geest heeft gezegd. In Lukas 11 : 9-13 luidt het woord van de Here: „Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal open gedaan worden. Want een ieder die bidt, ontvangt en wie zoekt vindt en wie klopt, die zal opengedaan worden. Is er soms een vader onder u, die als zijn zoon hem om een vis vraagt, hem voor een vis een slang zal geven? Of als hij om een ei vraagt, hem een schorpioen zal geven? Indien dan gij, hoewel gij slecht zijt, goede gaven weet te geven aan uw kinderen, hoeveel te meer zal uw Vader uit de hemel de Heilige Geest geven aan hen, die Hem daarom bidden?”

God geeft geen „stenen voor brood”. Een oosters brood leek wel wat op een steen. En een vis b.v. een paling, was gemakkelijk te houden voor een slang. En een schorpioen, met z'n schild, was wel enigszins gelijk aan een ei. Vaders geven, ook al zijn het dieven, toch goede gaven aan hun kinderen? Zou God, onze hemelse Vader dan minder of slechter zijn dan de aardse vaders? Als we daar even over nadenken, dan vinden we het toch een belediging voor onze barmhartige en genadige Vader in de hemel, dat wij van Hem minder verwachten, dan van onze vaders, die van nature boos en slechts zijn?

Geloof maar vrij en frank, dat God, de Vader de Geest en daarmee alle goede gaven wil geven, die wij nodig hebben. En dat de Geest willig en bereid is u te troosten en te leiden op goede wegen. De Heilige Geest is uitgestort eens voor al op de eerste Pinksterdag. Maar wij mogen God en zijn Geest dagelijks bidden om de leiding en vertroosting — en ook de vermaning — die wij elke dag weer nodig hebben. Hij doet wat Hij beoefde heeft.

Nu kunnen wij daar weer een kwestie van maken. Om over te twisten. Hoe kan dat nu: De Geest leert ons bidden. En wij moeten bidden om de

Geest. Ra, ra, hoe zit dat nu? Dat is een kwestie van dezelfde soort als wij telkens ontmoeten: God geeft het geloof en wij hebben te geloven. Het is de HERE, die bekering geeft en wij hebben ons te bekeren. Góð werkt en wij werken.

Laten wij daar geen probleem van maken. Laten wij maar doen wat de HERE ons beveelt. En ons geen zorgen maken over wat God doen moet of liever: wat Hij doet. Aan de Geest zal het niet liggen als wij „dor en mat zijn als een dor en dorstig land”. Laat ons maar véél vragen van God en zijn Geest. Hij wil geven mild en overvloedig. Zo is God en zo is ook Zijn Geest.

door P. C. van Wijk - Zaltbommel

Opnieuw beginnen

(vervolg)

Mijn artikeltje onder bovenstaande titel (nummer 1 juni 1979) bezorgde me aardig wat reacties. De meeste gaven blijk van instemming, enkele andere gaven een kritisch geluid. Ook dat laatste heeft iedereen die aan de weg tinnert nodig, want schrijvers worden evenmin als dominees gevormd door ja-knikkers.

Ik wil er graag nog iets over zeggen maar eerst in het kort herhalen waar het over ging.

Ik haalde een artikel aan van Ds J. H. Velema waarin deze er op wees dat we morgen met elkaar opnieuw zouden moeten kunnen beginnen wat ons kerkelijk leven betreft, los van alle gegroeide historische situaties. Letterlijk schreef ik daarna o.a.: „Is de gedachte... zo gek om alle kerkverbanden op te blazen teneinde het voor de gelovigen mogelijk te maken elkaar kerkelijk te vinden naar Johannes 17?”

In dit verband wees ik er op dat het tot een bepaalde kerk behoren niet altijd gevolg is van een besliste keuze. Hierbij merkte ik op dat als mijn ouders niet gereformeerd waren geworden maar hervormd waren gebleven, ik misschien ook wel hervormd zou zijn geweest.

Deze laatste woorden zijn door iedereen niet goed begrepen.

Een oude broeder uit Noord-Holland meent te moeten zeggen dat door dergelijke uitspraken het beginsel van afscheiding en vrijmaking wordt verloochend. En hier ligt naar mijn mening een misverstand.

Mijn bedoeling was er op te wijzen dat kerkverbanden zulke stevige instituten zijn geworden dat dóór-bréking ervan vrijwel niet mogelijk is. Die kerkverbanden werken dóór in de geslachten. Het horen bij een kerkverband is vaak bepalend voor hele families. In mijn directe omgeving kan ik dat „zo maar” constateren. In vrijgemaakte kring ben ik (verhoudingsgewijs) niet zo bar veel mensen tegengekomen die zeer bewust een bepaalde keuze deden in de veertiger jaren. Velen zijn in dezelfde kerkbank blijven zitten, velen gingen

met een dominee mee, velen volgden die en die. Terecht wijst m'n oude broeder er op dat leiders vaak vereerd zijn en nóg vereerd worden in plaats van dat het vertrouwen wordt gesteld op de Here Jezus.

En als ik in dit verband dan schrijf dat, als mijn ouders indertijd hervormd waren gebleven ik **misschien** ook wel hervormd zou zijn geweest, dan betekent dat niet dat ik tekort wil doen aan het werk van mensen als De Cock en Scholte (voor de jongeren en waarschijnlijk veel anderen zet ik het jaartal 1834 er even bij) en Schilder en Greijdanus (vrijmakingstijd). Maar voor God is misschien even belangrijk die hervormde zuster die elke week trouw het verpleegtehuis tegenover mijn woning bezoekt en daar praat met o.a. demente bejaarden en daar voorleest uit de bijbel en probeert over Gods boodschap te praten. Moet ik van die hervormde zuster **vandaag** verlangen dat ze zich voegt bij de gemeente waartoe ik behoor? Ik geloof dat niet. Laat ze in haar eigen omgeving maar aan het werk blijven voor God en mensen, Gods Geest waait tenslotte waarheen die wil. Een zuster uit mijn eigen gemeente wijst erop dat God in de kerkgeschiedenis er voor zorgde dat Zijn woord steeds weer onder het stof vandaan kwam en daar ook mensen voor gebruikte. Helemaal mee eens (tussen haakjes: we hopen binnenkort écht eens langs te komen!).

We mogen dankbaar zijn voor een stuk kerkelijke geschiedenis, ook voor de plaats die we van God hierin kregen. Als we maar blijven bedenken dat een stuk kerkelijk verleden niet maatgevend is voor ons handelen vandaag. De enquête „Opnieuw: God in Nederland”, alsmede het rapport over de kerkelijkheid tijdens de laatste volkstelling, moeten er ons maar van doordringen dat de situatie van 1979 een geheel andere is als die van 1517, 1834, 1886, 1944 en 1969. De veranderde situatie van onkerkelijkheid vraagt van ons een **daarop ingespeeld** (en laat niemand dit nu verkeerd uitleggen) **geloofshandelen**. Dat kán betekenen dat we allerlei historische feiten, hoe belangrijk ze ook zijn geweest en hoe dankbaar we ervoor mogen zijn, toch wat moeten relativiseren teneinde de boodschap van Gods woorden helder voor ogen te krijgen **voor vandaag**. Het zoeken naar de eenheid van Gods kinderen blijft een christelijke zaak.

Het zien van menselijke fouten in de geschiedenis van Gods kerk (ook in de laatste 35 jaar) blijft nodig. **Misschien** zijn we dán in onze kleinheid en nederigheid, in staat om iets te doen voor al die mensen die God in Nederland niet meer nodig vinden. God in Nederland. Ja, maar dan zal Hij zichtbaar moeten zijn in uw en mijn leven.

Beroepen — Beroepen te Kampen: ds J. C. Schaeffer te Emmeloord.

Beroepbaar — Op 4 oktober jl. heeft kandidaat M. Biewenga met goed gevolg zijn praeparatoir examen afgelegd. Zijn adres is: Schuttevaerkade 9, 8021 DB Zwolle, tel. 05200-34002.

Beverwijk — De kerkeraad van Beverwijk heeft br. W. in 't Hart tot praeses van de kerkeraad aangesteld. Broeder In 't Hart, die zijn opleiding aan de Reformatorische Bijbelschool te Zeist heeft ontvangen, is al ruim 3 jaar als „pastoraal werker” aan de gemeente verbonden. Momenteel studeert hij aan het Gereformeerd Se-

minarie. Zijn adres: Lijsterbeslaan 56, 1943 GN Beverwijk, tel. 02510-27048

Zwolle — Op zaterdag 10 november a.s. (en mogelijk ook op 17 november) wordt via de E.O.-radio een programma uitgezonden dat opgenomen is in de Broerenkerk. Naast gemeentezang valt o.a. het koor „Sangh en Spel” te beluisteren, dat o.l.v. Melis Lok, aan het programma meewerkt.

De meditaties worden verzorgd door ds J. Schelhaas te Zwolle en zijn Chr. Gereformeerde collega ds v. d. Veer.

Zwolle/Youth for Christ — In „Onder de Lelie”, het Kerkblad van Zwolle, schreef ds Schelhaas onderstaand stukje over Youth for Christ: „Wij maakten laatst op verzoek van Youth for Christ-Zwolle een informatieavond voor pastores mee. Een aantal jongelui van orthodox-protestantse huize doet in de koffiebar (jongerencentrum Power and Light, Sassenstraat 25) goed werk met de opvang van jongelui, die nu direct niet zoveel van kerk en geloof willen weten. Y.f.C. zoekt mogelijkheden het Evangelie van Jezus Christus te brengen bij hen, die Hem nog niet kennen. De landelijke leiding is in handen van orthodox-(syn.)Geref. en idem Hervormden.

't Lijkt mij, dat ze in die kerken plaatsvervangend bezig zijn, daar het kerkelijke jeugdwerk aldaar nagenoeg ter ziele is. Wij hebben gelukkig nog ons kerkelijk jeugdwerk, maar dat trekt niet al onze jongeren helaas. Bovendien is er enig verschil tussen Y.f.C. dat evangelisatorisch gericht en het kerkelijke, dat naar de gezelligheid meer op vorming is gericht. Zo kunnen kerkelijk jeugdwerk en Y.f.C. elkaar best aanvullen en werken dan ook bij Y.f.C. (landelijk) ook jongelui uit onze kerken en zitten er van onze mensen in het aanbevelingscomité. Over 't algemeen zal Y.f.C. het meest geschikt zijn voor wat oudere jongelui om aan mee te doen. Wij hopen dat nog vele jongeren in Nederland en in Zwolle langs deze weg tot de keuze voor Christus zullen komen.

En wij waren weer blij en dankbaar, dat er in Nederland en Zwolle altijd nog zoveel jongeren in actie willen zijn voor Christus. Alleen jammer dat in Zwolle minstens vijf verschillende groepen en kerken bezig zijn op evangelisatiegebied. Dat lijkt me voor de buitenkerkelijke wel verwarrend, en eerlijk gezegd geen reclame voor het christelijk geloof. Wat is het toch altijd weer moeilijk in de samenlevingspraktijk.”

Drs Dirk v. d. Molen — Een reactie van Drs v. d. Molen, stafwerker van Stichting Anno 1970: Begin februari van dit jaar heeft de voorzitter Mr. C. W. Bakker van de Stichting Anno 1970 in een kort bericht in dit blad melding gemaakt van mijn ernstig auto-ongeluk d.d. 18 januari.

Nu bijna 9 maanden later ben ik voor een groot deel van de verwondingen genezen. Wij, mijn vrouw en ik, zijn erg dankbaar, dat God vele gebeden verhoord heeft en spoedig herstel heeft geschonken.

Zo langzamerhand krijg ik een beetje een beeld van mijn huidige toestand. Het feit, dat ik dit kan schrijven, is, naast de moeite die het me kost, ontzettend fijn en bemoedigend voor

het verdere verloop van het herstel. Vanaf deze plaats wil ik iedereen hartelijk bedanken die op één of andere wijze in woord en daad met ons heeft meegeleefd.

D. v. d. Molen

De Doulos in Amsterdam — Het evangelisatie-schip „Doulos” ligt in de maand november een kleine week in Amsterdam. Op zaterdag 17 november is er de mogelijkheid om de dag aan boord door te brengen en kennis te nemen van de activiteiten. De toegang is kosteloos en u kunt een heerlijke dag beleven. De Doulos is één van de twee schepen van „Operatie Mobilisatie” (het andere is de „Logos”). Aan boord van de beide schepen is een permanente tentoonstelling van christelijke lectuur in allerlei talen en er zijn ook vele christelijke boeken te koop tegen (lage) kostprijs.

De „Doulos” zal gemeerd liggen vlak achter het Amsterdamse Centraal Station.

ADRESSEN

Zeist — Het scribaat van Zeist berust nu bij: D. Strijbos, Waterigeweg 10a, 3703 CN Zeist, tel. 03404-21369.

Ds K. Doornbos — Ds K. Doornbos, emeritus-predikant, is verhuisd van de Zandweg te Wormer naar „Stichting Torenerf”, apt. 005, Prins van Oranjestraat 1, 1531 GA Wormer.

De HERE heeft thuisgehaald

**TAMME JAN ALBERT
DELHAAS**

op 24 oktober 1979;

op de leeftijd van 76 jaar.

A. E. Delhaas-Kolfhaus

4336 AN Middelburg
Scheepenenlaan 260

Wij dan, gerechtvaardigd
uit het geloof,
hebben vrede met God
door onze Here Jezus Christus
(Romeinen 5:1)

Heden nam de HERE tot Zich onze
lieve moeder, grootmoeder en over-
grootmoeder

JANNA VEEN

weduwe van Arnoldus Kortleever,

in de leeftijd van ruim 86 jaar.

Wageningen:
N. Timmer-Kortleever
C. Timmer

Wezep (Gld.):
M. van den Ham-Kortleever
E. van den Ham

Arnhem:
A. Kortleever
B. Kortleever-van der Hee

Paterswolde:
J. Hanemaaijer-Kortleever
G. A. Hanemaaijer

Voorschoten:
C. Kortleever
C. M. P. Kortleever-van Kampen
klein- en achterkleinkinderen

Wageningen, 22 oktober 1979
Thorbeckestraat 1
De Nudhof 2-18

Correspondentie-adres:
Riemsdijkstraat 2,
6701 BC Wageningen

De begrafenis heeft op 26 oktober
te Leerdam plaatsgevonden.

Bij deze zeggen wij U allen hartelijk
dank, voor de spontane wijze waarop is
gereageerd bij ons 40-jarig huwelijks-
feest.

H. Schutte
H. Schutte-Prins

Baan 27a, IJsselmuiden

GEREF. GEMENGD KOOR „COM NU MET SANG” ROTTERDAM

voert uit op 7 november 1979 om 20.15 uur in de grote concertzaal van
„De Doelen” te Rotterdam.

Kantate 99

„Was Gott tut, das ist wohlgetan” J. S. Bach

Krönungs Messe

W. A. Mozart

Ein Deutscher Requiem

J. Brahms

medewerkenden zijn:

Aleida van Dongen, alt
Wendela Bronsgeest, sopraan
Jaap Zwart Jr., orgel

Willy van Hese, tenor
Henk Smit, bas
Haags Begeleidings Orkest

Algehele leiding: DIRK JANSZN. ZWART

Toegangsprijzen f 12,50, f 15,— en f 17,50. C.J.P. en 65+ f 2,50 korting.
Bestelling eveneens mogelijk per giro op no. 672114 verhoogd met f 0,55
portokosten.

Voor al uw

handels- en familiedrukwerk - boeken en folders
is uw adres

DRUKKERIJ „STEENBERGEN”

Nooitgedacht 3 · Zeist

Redactieleden:

Ir. A. W. Biersteker;
Drs H. de Jong;
H. Langerak;
Mr. dr J. Meulink;
D. W. L. Milo;
Ds E. R. Postma;
Drs W. G. Rietkerk

Adres van de Redactie:

Ds K. Muller,
Riouwstraat 59,
1521 SC Wormerveer
Tel. 075-282589

Kerknieuws en berichten over
kerkelijke/christelijke aktivitei-
ten te zenden naar:

„Kerknieuws Opbouw”,
Brugakker 36-22,
3704 LP Zeist,
Tel. 03404-50278

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen”,
Nooitgedacht 3,
3701 AL Zeist
Tel. 03404-12452

Advertentieprijs:

35 ct per mm.
familieberichten
30 ct per mm.
Advertenties inzenden tot
dinsdagmorgen 10.00 uur.

Administratie-adres:

Kon. Wilhelminalaan 38,
3956 TD Leersum
Tel. 03434-4288

Abonnementsprijs:

f 40,— per jaar of f 21,—
per halfjaar.
Buitenland f 45,— p. jaar
of f 60,— per luchtpost.
Gironr. 404945 t.n.v. van
Geref. Persveren. Heem-
stede.

Abonnementen kunnen ieder
moment ingaan, doch slechts
per 31 december eindigen. Op-
zeggen uiterlijk tot 15 november